

Kan man skille politik og sport ad? Glem det!

At sport og politik hører sammen, stiller krav til, at både udøvere, publikum og politikere har øje for sporten i udenrigspolitik, hvor sport fylder mere end nogensinde.

ETIK

JACOB BIRKLER OG MICKEY GJERRIS
HHV. FILOSOF, PH.D., FORFATTER OG
FOREDRAGSHOLDER OG BIOETIKER, PH.D.,
FORFATTER OG FOREDRAGSHOLDER

Det sker sjældent, at politikere når til tops i sportens verden, eller at sportsudøvere når til tops i politik. Til gengæld er der bred enighed om, at sport og politik er svært at adskille. Historien er således fyldt med eksempler på, hvordan sport og politik sammenblandes. De mest kendte eksempler er terrorangrebet ved OL i München i 1972 og det statsstyrede russiske dopingsystem. I øjeblikket diskuterer vi afholdelsen af VM i Qatar og vinter-OL i Beijing.

Alligevel er det stadig almindeligt at høre det slidte argument om, at man ikke skal blande sport og politik. Interessant nok meget ofte fra politikere, idrætsorganisationer og sportsudøvere. Her kan man let få den tanke, at man selv væl-

Vores pointe er, at der ikke er noget valg. Sport og politik kan ikke adskilles, så spørgsmålet er mere, hvordan de skal blandes, og hvem der har ansvaret for at træffe beslutningerne.

NÅR DANMARKS og nok også verdens bedste badmintonspiller Viktor Axelsen vælger at forlade Danmark for at flytte til Dubai for at træne, så kan han umuligt være blind for måden, hvorpå de Forenede Arabiske Emirater overtræder menneskerettigheder og undertrykker fx homoseksuelle og kvinder. Manden må selvfølgelig træne, hvor han vil, men når han vælger at forsvare sig med argumentet om, at han er en helt almindelig sportsmand uden større indsigt i verdens sammenhænge, så bruger han et ugyldigt argument. Man kan ikke vælge at være blind for den verden, vi lever i, med den hensigt at sikre egne sportsinteresser. Så må man melde ud, at man betragter egne muligheder for at være vigtigere end de signaler, som valget om at rykke til Dubai sender.

Det er ikke bedre, når politikere undlader at forholde sig til forholdene i de lande, som afholder store sportsbegivenheder, hvilket netop ofte sker med argumentet om, at man ikke skal blande sport og politik. Når politikere undlader at kritisere Qatar, der skal afholde VM i fodbold, så ligger der en stiltiende accept af de umenneskelige forhold, som landet byder deres gæstearbejdere. Man benytter et ugyldigt argument om, at sport og politik ikke bør blandes, i en situation,

hvilket legitimerer, at andre også er blinde for de horrible forhold i Qatar.

NÅR ET LAND investerer mange milliarder i en stor sportsbegivenhed, så handler det ikke kun om sport. Det handler om positiv omtale og et åbent vindue til fortællingen om en positiv og beundringsværdig nation, hvilket har fået navnet 'sportswashing'. Det kan let undervurderes, hvordan sport er et universelt sprog, som alle forstår, hvorfor de negative forhold i et land glemmes, når man sidder på kanten af sofaen med nedbidte negle og nerverne uden på tøjet.

Men vi har netop valgt politikere med det sigte, at de skal vurdere gode og dårlige samfundsforhold og tilstræbe skabelsen af det samfund, de tror på. Derfor er danske politikere også forpligtet til at forholde sig til, at danske fodboldspillere

Tegning: Philip Ytournal

medarbejdere (indtil videre) har mistet livet i arbejdet med at forberede verdensmesterskabet – vel at mærke i et land, der slet ikke har tradition for fodboldsporten. Her kan man ikke skjule sig bag argumentet om at ville adskille sport og politik. I så fald skulle man også acceptere det, hvis Nordkorea eller Islamisk Stat afholder en international sportsbegivenhed.

Som hjælpemhypotese følger ofte budskabet om, at en boykot alene vil gå ud over sportsudøverne, hvor det endvidere bemærkes, at Danmark har investeret store summer i eliteidræt og dermed i de personer, der skal repræsentere vores land. (I sig selv et meget godt eksempel på, at national selv-branding og sport er knyttet sammen). Men det er netop den logik, værtslandene er fuldt bevidste om. Derfor ønsker de at spille legen 'hvem

Det sidste argument, der som regel trækkes frem i debatten, handler om, at det alligevel ikke ændrer på de forfærdelige forhold i Qatar, Kina eller Rusland, hvis lille Danmark boykotter en stor sportsbegivenhed. Men sagen handler ikke kun om effekten og konsekvenserne af politisk stillingtagen. Det handler også om, hvad man politisk kan stå inde for. Det er, hvad politik i sin essens handler om.

At overlade ansvaret til den enkelte sportsudøver eller idrætsorganisation er for sølle. Staten understøtter elitesport på utallige måder og må derfor også gå forrest og signalere, hvad staten vil stå på mål for. Skulle enkeltorganisationer eller udøvere så gå imod disse anbefalinger, kan samtalen rykke over til dem, og de kan få lov til at forsvare, hvorfor medaljer er vigtigere end basale menneskerettigheder.

VI BØR minde hinanden om, at der er politik i sport og sport i politik. Det medfører selvsagt ikke, at man nødvendigvis skal føre udenrigspolitik igennem sport. Men det betyder, at man skal have øje for sporten i udenrigspolitik, hvor sport fylder mere end nogensinde. Og at man som politiker skal tage ansvaret på sig og om ikke andet melde ud, hvad man vil anbefale organisationer og udøvere at gøre. Som nævnt kan de så selv forsvare sig, hvis de går mod anbefalingerne og fx medvirke til at blåstempe en diktaturstat som Qatar.

Samtidig bør vi hylde de sportsperso-

SERIE

Følelserne ud af debatten

Debatter har det med at køre af sporet, når følelser stjæler pladsen.

I denne serie ser tidligere medlemmer af Etisk Råd Jacob Birkler og Mickey Gjerris på en række debatter, som bærer præg af denne tendens – og de peger på, hvordan problemet kan løses.

ler når de under sportsbegivenhederne tydeligt markerer eller indikerer, hvor de selv står politisk. Vi har set det med sportspersoner, der knæler, hæver knyt-næver eller bærer T-shirts med politiske budskaber. Det betyder ikke, at vi nødvendigvis skal være enige med disse sportsudøvere. Men netop fordi vi ikke kan adskille sport og politik, så udtrykker sportspersoner en stærk karakter, når de markerer deres politiske grænser, også selvom det har konsekvenser. Det at være sig bevidst om sit ansvar og tage det på sig er udtryk for integritet. Det blot at lukke øjnene og lade som om, at man blot er en brik i et spil eller slet ikke anerkende, at ens handlinger har konsekven-